

STORTINGET

Innst. 431 S

(2021–2022)

Innstilling til Stortinget
fra justiskomiteen

Dokument 8:160 S (2021–2022)

Innstilling fra justiskomiteen om Representantforslag fra stortingsrepresentantene Ingvild Wetrhus Thorsvik, Guri Melby, André N. Skjelstad og Abid Raja om strakstiltak for å redusere passkøene i Norge

Til Stortinget

Bakgrunn

I dokumentet fremmes følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen gjennomføre strakstiltak med sikte på å redusere ventetid for å få nytt pass, eksempelvis gjennom å utvide åpningstider på kveldstid og i helgene, samt å øke bemanningen på passkontor med stor pågang.»

Det vises til dokumentet for nærmere redegjørelse for forslaget.

Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Kamzy Gunaratnam, Odd Harald Hovland og Maria Aasen-Svensrud, fra Høyre, Ingunn Foss og Sveinung Stensland, fra Senterpartiet, Ivar B. Prestbakmo og Else Marie Rødby, fra Fremskrittspartiet, lederen Per-Willy Amundsen og Tor André Johnsen, fra Sosialistisk Venstreparti, Andreas Sjalg Unneland, og fra Venstre,

Ingvild Wetrhus Thorsvik, viser til at representantforslag om strakstiltak for å redusere passkøene i Norge behandles i denne innstillingen. Komiteen viser videre også til brev fra departementet av 28. april 2022 som er vedlagt innstillingen.

Komiteen viser til at behandlingstiden for å få utstedt pass har økt betraktelig den siste tiden. Dette kommer som en følge av at det har oppstått en lang kø for utstedelse av pass.

Komiteen viser videre til at passkøen, og dermed behandlingstiden for å få utstedt pass, nå har blitt av en slik lengde at det legger sterke begrensninger på mange nordmenns bevegelsesfrihet utenfor landets grenser.

Komiteen viser til representantforslagets forslag til konkrete tiltak, som går ut på å utvide åpningstiden ved passkontorene på kveldstid og i helgene, samt økt bemanning ved passkontor med stor pågang. Komiteen viser videre til at det av departementets svarbrev fremgår at de konkrete tiltakene som foreslås i representantforslaget, allerede er gjennomført.

Komiteen viser til at det i svarbrevet også fremheves at det er utfordringer knyttet til leveransene fra produsenten av pass og nasjonalt ID-kort. Det fremgår av svarbrevet at dette dessverre kan få konsekvenser for alle som har behov for nytt pass eller ID-kort, uavhengig av politiets kapasitet på passtimer. Det blir ikke nærmere konkretisert hvilke praktiske konsekvenser dette vil kunne medføre, men det fremgår av brevet at Politidirektoratet på denne bakgrunn ber om at søkere nøyer seg meg ett dokument – nasjonalt ID-kort eller pass – og de som ikke trenger dokumentet før sommeren, bes om å vente.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet deler forslagsstillernes

engasjement for å finne tiltak for å redusere ventetiden for å få nytt pass eller ID-kort. Disse medlemmer merker seg også at statsråden er engasjert i denne saken. Justis- og beredskapsdepartementet ga, allerede 4. mars, tjue dager før representantforslaget ble fremmet, POD i oppdrag å iverksette konkrete tiltak som raskt bidrar til å ta ned ventetiden for tilgang til pass i områder med særlig høy etterspørsel.

Disse medlemmer viser til forslagsstillernes ønske om lengre åpningstider og kan konstatere at det allerede før forslaget ble fremmet, var blitt mulig å bestille passstimer på kvelder og helger flere steder i landet. Det har også blitt iverksatt en rekke andre tiltak for å redusere køene. I svarbrevet nevnes bedre samordning av når nye timer tilgjengeliggjøres, hvor langt frem det er mulig å bestille time, bestilling av nytt utstyr og ulike informasjonstiltak.

Disse medlemmer har merket seg at politiet etter at svarbrevet fra statsråden ble oversendt Stortinget, har tatt ytterligere grep for å håndtere situasjonen. I dag kan du kun bestille time til enten nasjonalt ID-kort eller pass, og alle som skal reise innenfor Schengen, oppfordres til å velge nasjonalt ID-kort da det er kortere leveringstid på disse.

Disse medlemmer viser også til at politiet har bedt alle som har pass som ikke utløper før 1. september 2022, og som ikke skal reise til land med krav om utvidet gyldighetstid, om å vente til etter 1. august med å søke.

Disse medlemmer vil bemerke at utfordringene vi nå ser med tilgangen på pass, er nok et negativt utslag av regjeringen Solbergs «nærpolitireform». I sentraliseringsreformen ble 60 passkontor lagt ned, og kapasiteten dermed sterkt redusert. Disse medlemmer ser svært positivt på at departementet gjennom media har varslet at man på lengre sikt skal se på hvilke passkontor som kan gjenopprettes.

Disse medlemmer ser også positivt på at statsråden i sitt svarbrev informerer om at departementet har gått lenger enn det forslagsstillerne foreslår, og allerede har vært i dialog med produsenten av de norske passene for å motvirke de utfordringene man nå ser knyttet til tilgangen på materialer for å produsere pass.

På bakgrunn av dette ser ikke disse medlemmer noen grunn til at Stortinget skal pålegge regjeringen noe den allerede har startet opp, og disse medlemmer vil derfor ikke støtte forslaget.

Komiteens medlemmer fra Høyre støtter representantforslaget, og mener folk bør få mulighet til å få utstedt pass og ID-kort så hurtig som mulig. Selv om regjeringen allerede har gitt Politidirektoratet (POD) i oppdrag å iverksette tiltak for å få ned køene, viser disse medlemmer til at det fortsatt er kapasitetsutfordringer. Etter flere år uten reiser planlegger nå mange utenlandsreiser til sommeren. POD melder at etterspør-

selen etter pass er mellom 40–45 pst. høyere enn vanlig. Disse medlemmer mener tilgjengelige ressurser bør settes inn for å redusere køene og sørge for at så mange som mulig får utstedt pass før sommeren.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet støtter representantforslaget og vil understreke viktigheten av at norske borgere får utstedt pass og ID-kort innen rimelig tid. Den samlede saksbehandlingstiden for utstedelse av pass og ID-kort i dag er, slik disse medlemmer ser det, uakseptabel. Disse medlemmer viser herunder til at dette også har en side mot våre menneskerettslige forpliktelser om bevegelsesfrihet som følger av Verdenserklæringen om menneskerettigheter artikkel 13. Selv om det i statsrådens svarbrev fremholdes at arbeidet med dette prioriteres, er disse medlemmer av den oppfatning at situasjonen fremdeles er uoversiktlig og utfordrende. Det vises herunder særlig til leveranseutfordringene som produsenten Thales har rapportert om. Disse medlemmer vil på det sterkeste oppfordre regjeringen til å se på muligheten for å sikre de nødvendige leveranser fra alternative leverandører.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti støtter forslaget. Dette medlem viser til at Sosialistisk Venstreparti allerede 14. januar 2022 etterspurte hvilke snarlige tiltak statsråden ville innføre for å sikre folk over hele landet pass og ID-kort. Dette medlem viser til at koronapandemien og lite utenlandsreiser har ført til et stort etterslep, som utfordrer kapasiteten hos politiet, og som krever strakstiltak. Dette medlem viser til at denne situasjonen er forsterket av Høyre-regjeringens storstilte nedlegging av passkontor, som har ført til at tilgjengeligheten for pass og ID-kort har blitt dårligere i distriktene. Dette medlem viser til statsrådets svarbrev, og mener det er positivt at mange tiltak har blitt innført. Dette medlem viser imidlertid til at situasjonen per i dag fortsatt er svært utfordrende, og at flere tiltak kontinuerlig bør vurderes.

Komiteens medlem fra Venstre mener det er viktig både for den enkeltes frihet og sikkerhet at man har tilgang på eget pass eller nasjonalt ID-kort. Det var grunnen til at Venstres representanter fremmet forslaget om strakstiltak for å redusere passkøene, da vi så at de var så lange at det kunne sette frihet og ferieplaner på vent for flere hundre tusen nordmenn.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Venstre er glade for å se at justis- og beredskapsministeren har tatt forslaget til Venstre på alvor, og således har fulgt opp de aspektene som lå i forslaget som ble fremmet. Det forventes at statsråden følger nøye med på utviklingen videre og gjør nødvendige tiltak dersom

det blir behov for det. Disse medlemmer mener likevel det er grunn til bekymring når produsenten Thales AS varsler at det kan bli vanskelig å opprettholde leveranser til Norge som normalt, men forventer at det også her jobbes aktivt fra regjeringen for å sørge for at nordmenn får tak i pass eller ID-kort som trengs for å dra på reise fremover.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti og Venstre, fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen gjennomføre strakstiltak med sikte på å redusere ventetid for å få nytt pass, eksempelvis gjennom å utvide åpningstider på kveldstid og i helgene, samt å øke bemanningen på passkontor med stor pågang.»

Komiteens tilråding

Komiteens tilråding fremmes av medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti og Venstre.

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til representantforslaget og rår Stortinget til å gjøre følgende

vedtak:

Stortinget ber regjeringen gjennomføre strakstiltak med sikte på å redusere ventetid for å få nytt pass, eksempelvis gjennom å utvide åpningstider på kveldstid og i helgene, samt å øke bemanningen på passkontor med stor pågang.

Oslo, i justiskomiteen, den 24. mai 2022

Per-Willy Amundsen

leder

Tor André Johnsen

ordfører

DET KONGELIGE
JUSTIS- OG BEREDSKAPSDEPARTEMENT

Justis- og beredskapsministeren

Stortinget - Justiskomiteen
Stortinget
0026 OSLO

Deres ref.

Vår ref.
22/2159

Dato
28.04.2022

Dokument 8 : 160 S (2021-2022) - Representantforslag om strakstiltak for å redusere passkøene i Norge

Jeg viser til brev fra Stortingets justiskomite av 5. april 2022, der det bes om min vurdering av representantforslag 8:160 S (2021-2022) om strakstiltak for å redusere passkøene i Norge. Representantene Thorsvik, Melby, Skjelstad og Raja fremmer forslag om følgende vedtak:

Stortinget ber regjeringen gjennomføre strakstiltak med sikte på å redusere ventetid for å få nytt pass, eksempelvis gjennom å utvide åpningstider på kveldstid og i helgene, samt å øke bemanningen på passkontor med stor pågang

Jeg setter pris på representantenes engasjement i denne saken. Lang ventetid for å bestille nytt pass eller nasjonalt ID-kort var årsaken til at Justis- og beredskapsdepartementet 4. mars sendte et oppdrag til Politidirektoratet (POD) om å iverksette konkrete tiltak som raskt bidrar til å ta ned ventetiden for tilgang til pass i områder med særlig høy etterspørsel.

Basert på dette oppdraget iverksatte POD flere tiltak for å bedre kapasiteten. Tiltakene dreier seg blant annet om utvidede åpningstider, herunder på kveldstid og i helger, bedre samordning av når nye timer tilgjengeliggjøres, hvor langt frem det er mulig å bestille time, bestilling av nytt utstyr og ulike informasjonstiltak. De konkrete tiltakene som foreslås i representantforslaget er således allerede gjennomført.

Samtidig som det nå er iverksatt en rekke tiltak for å øke politiets kapasitet og antallet tilgjengelige timer hos politiet for bestilling av pass og nasjonalt ID-kort, har det dukket opp en ny utfordring relatert til utstedelse av pass og nasjonalt ID-kort. De norske passene og nasjonale ID-kortene produseres av Thales AS i Norge i henhold til kontrakt med Politidirektoratet. Thales AS har kunder over store deler av verden og mange av

disse landene har økt etterspørsel etter pass. Thales AS har orientert Politidirektoratet om leveranseutfordringer på pass og ID-dokumenter, blant annet på grunn av manglende tilgang på komponenter i dokumentene. Så vidt jeg forstår skyldes dette etterslep i flere land på utstedelse av pass under pandemien og ikke minst krigen i Ukraina. Situasjonen kan dessverre få konsekvenser for alle som har behov for nytt pass eller nasjonalt ID-kort uavhengig av politiets kapasitet på passtimer.

Jeg avholdt 1. april et møte med Thales og Politidirektoratet, hvor jeg understreket alvoret i situasjonen. Det er viktig at alle som har behov for pass eller nasjonalt ID-kort får dette tidsnok til å kunne gjennomføre f.eks. planlagte reiser. Gitt denne nye utfordringen må det vurderes andre og ekstraordinære tiltak. Politidirektoratet oppfordrer nå søkere til å nøye seg med ett dokument, og ber de som ikke har behov for nytt pass eller nasjonalt ID-kort før sommeren om å vente. Politidirektoratet vil fortløpende vurdere ytterligere tiltak ved behov.

Jeg vil benytte anledningen til å forsikre at Justis- og beredskapsdepartementet følger situasjonen tett, og at departementet har løpende dialog med Politidirektoratet om situasjonen. Dette blant annet for å avklare om det er tiltak vi kan iverksette for å avhjelpe den situasjonen vi nå står i. Politidirektoratet jobber, i samarbeid med leverandøren, fortløpende for å utvikle tiltak som bidrar til at flest mulig får dekket sitt behov for identifikasjonsdokumenter raskest mulig.

Med hilsen

Emilie Mehl

